

Länsstyrelsen Gävleborg

Datum: 2026-01-15

Diarienummer: 9018-2025

Beslut om licensjakt efter lodjur i Gävleborgs län 2026

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 23 d § jaktförordning (1987:905) om licensjakt efter 20 lodjur i Gävleborgs län 2026 enligt förutsättningarna och villkoren som framgår nedan.

Länsstyrelsen medger enligt 21 § jaktförordningen undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlag (1987:259) att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel, se nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Villkor

Jakttid

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2026 till och med den 31 mars 2026 eller den tidigare tidpunkt då länsstyrelsen avlyser jakten.

Lodjur får jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Jaktområde och tilldelning

Jaktområde: Hela Gävleborgs län.

Tilldelning: 20 lodjur får fällas inom jaktområdet.

Alla lodjur får fällas oavsett djurets kön eller ålder. Ungdjur bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur. Fällt eller

påskjutet lodjur ska avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

Uppgifter om aktuell tilldelning samt anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

Fällt eller påskjutet lodjur ska snarast, men senast inom en timme efter att lodjuret fällts eller påskjutits* anmälas till länsstyrelsen.

* Påskjutning definieras i Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) enligt följande: När skott har avlossats mot ett lodjur med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat.

Ring 010-225 11 99 för anmälan om fällt eller påskjutet lodjur samt om du vill få meddelande om återstående tilldelning.

Vid anmälan om fällt eller påskjutet lodjur ska följande anges:

1. Namn och telefonnummer till **skytten**
2. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
3. Var lodjuret fällts eller påskjutits (plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
4. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa.

För att underlätta och effektivisera informationsspridningen om återstående tilldelning och/eller avlysning under jakten rekommenderas samtliga jaktdeltagare att utnyttja länsstyrelsens SMS-tjänst. Observera att även om SMS-tjänsten används är **den som jagar skyldig att minst en gång i timmen avlyssna länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning.**

Registrering till SMS-tjänsten görs enligt följande:

Skicka SMS till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang)
alternativt **004673 123 95 38** (om du har utländskt abonnemang)

Ange följande meddelande:

Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Lodjursjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn.

Exempel: Spara Anna Andersson Lodjursjakt

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då totalt 20 lodjur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller om jakttiden löpt ut. Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS-tjänst samt på länsstyrelsens hemsida (www.lansstyrelsen.se/gavleborg).

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där denne har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister enligt 49 § jaktförordningen. Registreringen ska göras innan jägaren inleder jakten.

Anmälan kan göras via:

- Inloggning med Bank-ID:
<https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer).

Jaktledarens ansvar

- Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid enskild jakt är den enskilde jägaren jaktledare.
- Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
- Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag. Jakten ska bedrivas med en god jaktetik och all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen vill påminna om att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande i enlighet med 27 § jaktlagen. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap 9 § djurskyddslag (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

Söka efter spår med motordrivet fordon

För att söka efter lodjursspår får motordrivet fordon användas på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder. De befintliga vägarna och/eller skoterlederna ska gå att återfinna på lantmäteriets karta i skala 1:50 000, eller på lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i områden där kartor i skala 1:50 000 inte finns. Detta undantag innebär att sökande av spår längs med väg eller skoterled får ske i syfte att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Undantaget ger inte heller rätt att söka efter lodjursspår med

motordrivet fordon före den 1 mars 2026. Länsstyrelsen upplyser om att skjutvapen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng enligt 22 § jaktförordningen.

Tillåtna jaktmedel

Av Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (NFS 2023:8) framgår att jakt efter lodjur endast får bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1 och klass 2 (kap. 2 11 § och 12 §) samt med hagelgevär i kaliber 12, 16 och 20 (kap. 3 11 § och 13 §).

Det är inte tillåtet att använda fångstredskap för fångst av lodjur med stöd av detta beslut.

Platsundersökning och eftersök av påskjutet lodjur

Enligt 28 § jaktlagen (1987:259) ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att vilt som skadats vid jakt ska kunna spåras upp och avlivas. Den som har påskjutit ett djur ska omgående anmäla detta till länsstyrelsen. Skytten ansvarar för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om djuret är skadat eller inte. Om djuret konstaterats skadat får nödvändiga avsteg från jaktlagstiftningen göras för att djuret ska kunna avlivas. Varje avsteg från lagstiftningen måste kunna motiveras som nödvändigt i det enskilda fallet. Innan djuret konstaterats skadat får inga avsteg från lagstiftningen göras. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att djuret är oskadat, genomföras fram till dess att

- a) djuret påträffats dött,
- b) djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- c) djuret inte kan anträffas.

Den som har påskjutit ett djur ska på begäran visa skottplatsen för länsstyrelsen. Den som har påskjutit ett djur ska redovisa till länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på särskild blankett som länsstyrelsen tillhandahåller.

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur och skriftligt dokumentera hur besiktning samt eventuell skottplatsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits.

Skytten ska så snart som möjligt, men senast inom ett dygn, från det att djuret fällts uppvisa hela djuret för länsstyrelsens besiktningspersonal.

Till besiktningspersonalen ska skytten kunna redogöra för jaktens genomförande. På besiktningspersonalens begäran ska skottplats/fallplats omgående kunna uppvisas.

Besiktningspersonalen fyller tillsammans med skytten i erforderliga blanketter. Vid besiktning ska skytt kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens.

Skytten får i samband med anmälan om fällt lodjur instruktioner om hur och var besiktningen ska genomföras.

Lodjur som fälls enligt villkoren till detta beslut tillfaller enligt 10 § jaktlagen jakträttshavaren. Lodjur som fälls i strid med beslutets villkor tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Prover behöver samlas in från det fällda djuret utifrån behovet inom rovdjursförvaltning, sjukdomsövervakning, forskning och nationella samlingar. Provtagning ska därför göras på varje fällt lodjur i enlighet med 24 d § jaktförordningen och enligt instruktioner från Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Försäljning av skinn och kranium

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur fällda i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Beskrivning av ärendet

Lodjur i Sverige

Under inventeringssäsongen 2024/2025 kvalitetssäkrades 325 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en ökning med 29 familjegrupper jämfört med inventeringsresultatet 2023/2024. Av familjegrupperna återfanns 234 i Sverige, vilket översätts med hjälp av en omräkningsfaktor till cirka 1 367 individer. Detta är ett medianvärde och det faktiska antalet individer ligger med största sannolikhet mellan 1 152–1 581¹.

2025 rapporterade Naturvårdsverket till EU att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige och att arten har gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket anger i sitt beslut om att överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna, NV-03752-24², att lodjurspopulationen legat över sitt referensvärde i flera år och bedömer populationstrenden som stabil.

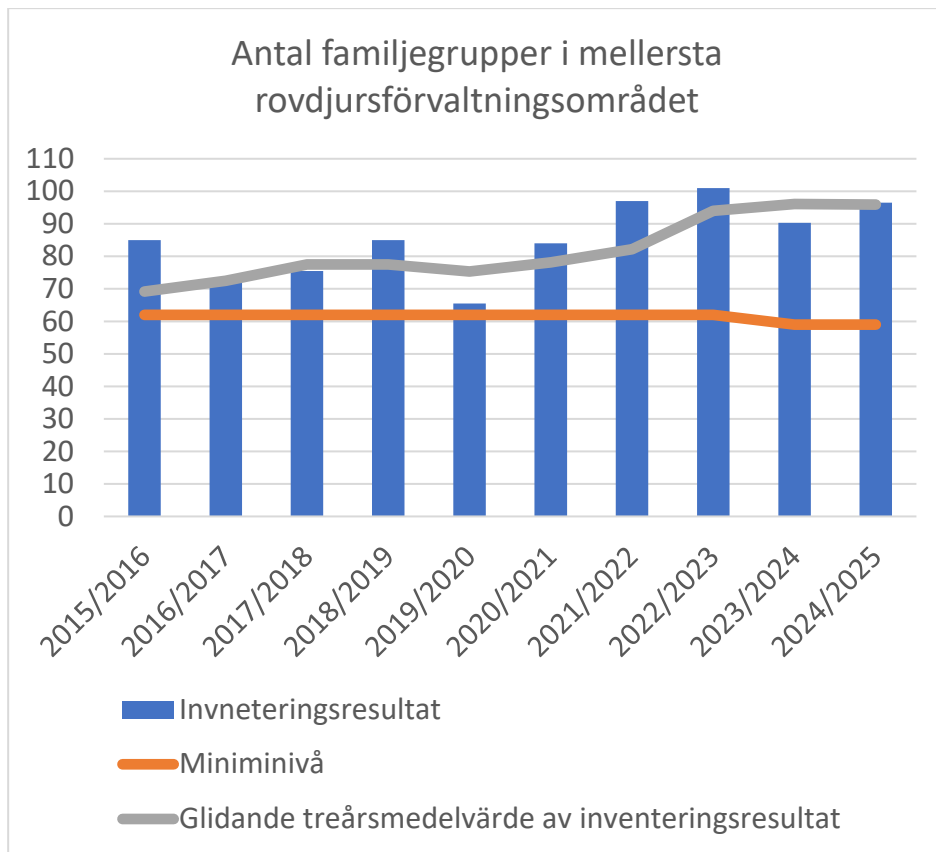
Lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i mellersta rovdjursförvaltningsområdet (fig. 1). Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen men också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö. Lodjurets populationsdynamik påverkas också av andra faktorer. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet har det visats genom forskning att tätheten av rådjur har stor betydelse för hur lodjurspopulationen kan utvecklas i området.

Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 96,5 familjegrupper i mellersta rovdjursförvaltningsområdet säsongen 2024/2025. Detta innebär en ökning med 6,2 familjegrupper jämfört med föregående säsong.

¹ Frank, J. & Brøseth, H. 2025. Inventering av lodjur 2025. Bestandsövervakning av gaupe i 2025. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsstatus för stora rovdjur i Skandinavien. Nr 2-2025. 31 s

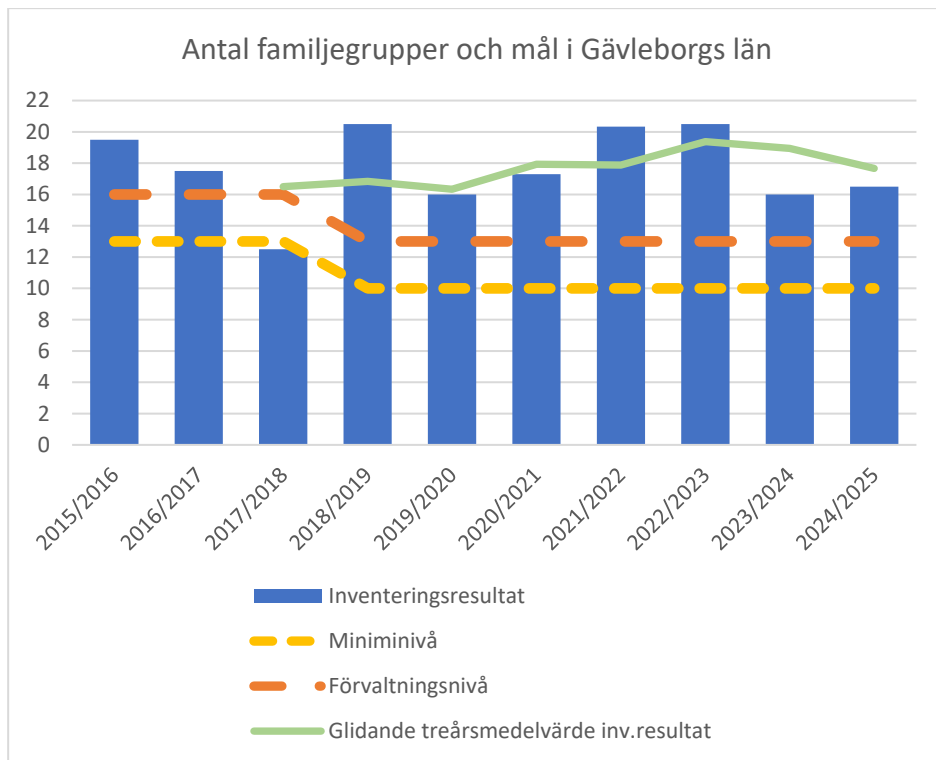
² Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna, NV-03752-24

Figur 1. Inventeringsresultat, glidande treårsmedelvärde av inventeringsresultat samt gemensam miniminivå i mellersta rovdjursförvaltningsområdet åren 2015/2016–2024/2025

Lodjur i Gävleborgs län

Inventeringsresultatet från 2024/2025 visar att antalet länsegna familjegrupper av lodjur är 16,5 vilket översätts till cirka 103 lodjur (fig. 2). Utifrån det glidande treårsmedelvärdet av inventeringsresultaten så har populationen i länet legat förhållandevis stabilt på 16-19 familjegrupper de senaste tio åren.

Figur 2 Resultatet av lodjursinventeringen i Gävleborgs län under perioden 2014/2015 till 2023/2024, glidande treårsmedelvärden av inventeringsresultatet samt gällande miniminivå och förvaltningsnivå.

Mål för lodjurspopulationen

Miniminivån för lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställdes 2024 till 347 individer³. Detta motsvarar ca 59 årliga föryngringar. I Gävleborgs län fastställdes miniminivån till 63 individer vilket motsvarar ca tio årliga föryngringar. De nationella målen för arten är att lodjursstammen ska ligga på eller över miniminivån på både rovdjursförvaltningsområdesnivå och länsnivå. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborgs län har beslutat om en förvaltningsnivå på 13 årliga föryngringar, vilket motsvarar ca 81 individer (dnr 6801–2019).

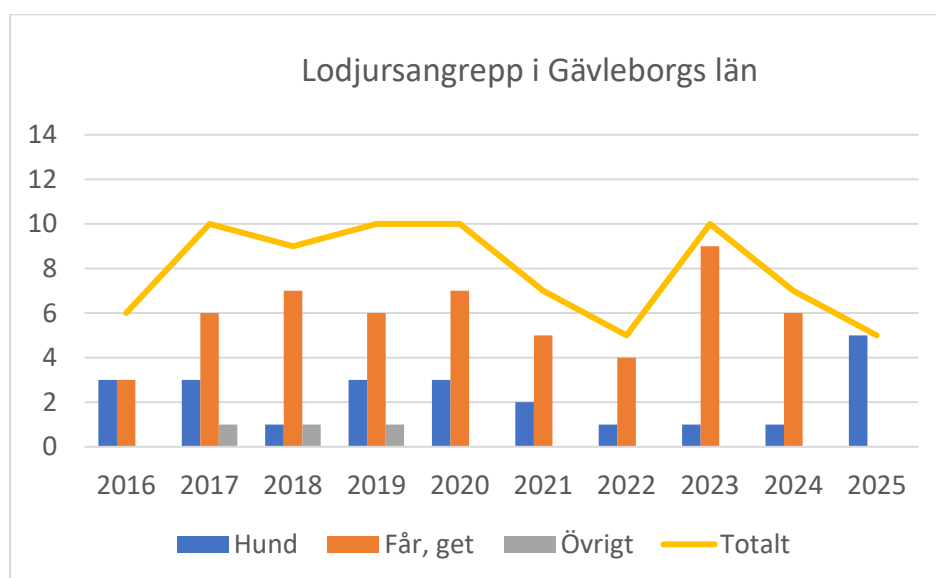
Den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Gävleborgs län, antagen av Viltförvaltningsdelegationen den 19 maj 2017, samt den av Viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsnivån för lodjur, beslut från den 30 augusti 2019 (dnr 6801–2019), är regionalt betydelsefulla styrdokument för lodjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för lodjursförvaltningen, samt rovdjursförvaltningen i stort, är att respektera och sträva efter att på ett ansvarsfullt sätt nå den

³ Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområde och län, NV-02105-23

regionalt beslutade förvaltningsnivån om 13 årliga föryngringar. Länsstyrelsen bedömer att en regionalt förankrad lodjursförvaltning kan inverka positivt på rapporteringsviljan från jägare och allmänhet när de observerar lodjur eller dess spår, vilket leder till en bättre inventering, större delaktighet i förvaltningen och en ökad förutsägbarhet.

Skador på tamdjur

Antalet skador på tamdjur orsakade av lodjur varierar från år till år och de är relativt jämnt fördelade över länet. Det har under de senaste tio åren dokumenterats i snitt åtta skador per år. De vanligaste skadorna är angrepp på får och hundar (fig. 3). Uppgifterna för 2025 i figuren nedan avser antalet dokumenterade skador till och med beslutsdatum.

Figur 3 Antal lodjursangrepp i Gävleborgs län mellan åren 2016–2025.

Motivering till beslutet

Beslut om licensjakt efter lodjur är ett undantag från ett strikt skydd av arten och därför är möjligheten att medge licensjakt efter lodjur starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat. Länsstyrelsen gör följande bedömning avseende licensjakt efter lodjur 2026.

Syftet med jakten

Syftet med att besluta om licensjakt i Gävleborgs län är att förebygga och begränsa de negativa socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa

skadorna. Vilket kommer skapa förutsättningar för en hållbar rovdjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus⁴.

Länsstyrelsen bedömer att syftet med jakten är i enlighet med Riksdagens beslut, En hållbar rovdjurspolitik. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Vidare framgår det av den nationella förvaltningsplanen för lodjur att ett stärkt och upprätthållet förtroende för förvaltningen är nödvändigt för en hållbar rovdjursförvaltning⁵.

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av lodjur är tät. Förutom direkta kostnader till följd av lodjursangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) konstaterat att det finns indirekta kostnader för såväl enskilda lantbrukare som för samhället i rovdjurstäta områden. Detta trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder⁶.

Syftet med att besluta om licensjakt som åtgärd i Gävleborgs län är även att förhindra att koncentrationen av lodjur ökar snabbare än vad som främjar samexistensen med människor i länet.

Socioekonomiska konsekvenser

Förekomst av rovdjur kan leda till både negativa och positiva socioekonomiska effekter. Det samlade rovdjurstrycket är högt på många platser i landet idag, däribland i Gävleborgs län och det är viktigt att beakta helhetsbilden när det gäller möjliga effekter som kan uppstå. Effekter kan bland annat vara rädsla och oro i samband med den upplevda risken för den egna säkerheten men också skador på tamdjur samt ekonomiska effekter i samband med direkta skador och förebyggande åtgärder. Förekomsten av rovdjur kan även leda till möjligheter i form av turism och jakttillfällen vilket kan innebära positiva upplevelser och inkomster.

Både lodjursstammen och angreppen orsakade av lodjur är spridda över hela Gävleborgs län. Således är effekterna av den negativa socioekonomiska påverkan också det. Det saknas extra utsatta problemområden och länsstyrelsen ser därför ett behov av att jakten

⁴ Proposition 2012/13:191 En hållbar rovdjurspolitik

⁵ Naturvårdsverket. 2016. Nationell förvaltningsplan för lodjur. Förvaltningsperioden 2014–2019, justerad version 2016. ISBN: 978-91-620-8760-9

⁶ Elofsson *et al.* 2015. Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Rapport 167. Sveriges lantbruksuniversitet.

ska kunna bedrivas i hela länet så att lodjuren kan fällas där de är. Tidigare års licensjakter i länet har bedrivits på samma sätt med det önskvärda resultatet att lodjuren fällts spritt över hela länet.

På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress. Vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan länsstyrelsens förvaltning och länsinvånarna som följd.

En begränsad och selektiv licensjakt som sker under strängt kontrollerade förhållanden är enligt länsstyrelsen nödvändig för att begränsa risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenserna som lodjur orsakar. Länsstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur som art.

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt i Sverige bedöms av Naturvårdsverket som en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv lodjursförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad⁷. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Gävleborgs län på lång sikt.

Beskattningsmodell och beräknat uttag

I rapporten ”Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för lodjurspopulationen 2027 vid olika beskattningsnivåer under 2026”⁸ anges effekterna av jakt på lodjurspopulationen vid olika beskattningsnivåer. För mellersta rovdjursförvaltningsområdet

⁷ Linnell, J. 2013. From conflict to coexistence? Insights from multi-disciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions.

⁸ Andrén, H. och Aronsson, M. 2025. Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2027 vid olika beskattningsnivåer under 2026. Rapport från SLU Viltskadecenter 2025-9

(MFO) används en modell där tillväxttakten i lodjurspopulationen beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region. Modellen bygger på beskattning av lodjur oavsett kön och ålder. Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet har enats om ett totalt uttag på högst 80 individer. Enligt beskattningsmodellen resulterar ett sådant jaktuttag i att det följande inventeringssäsong mest sannolikt finns omkring 440 lodjur i förvaltningsområdet. Lodjurspopulation bibehålls därmed över miniminivån om 347 individer och lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus bedöms inte påverkas negativt. Risken att hamna under mellersta rovdjursförvaltningsområdets miniminivå bedöms enligt modellen vara cirka fem procent. Länsstyrelserna inom förvaltningsområdet bedömer att det utöver licensjakten även finns utrymme för skydds jakt under 2026, om behovet skulle uppstå.

Samverkan mellan länsstyrelserna

I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer för lodjur respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar. Vid samverkan har länen med hjälp av beskattningsmodellen enats om ett rimligt totalt uttag samt fördelning mellan länen.

I enlighet med 3 §, Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, har samråd även skett med det norra och södra förvaltningsområdet. Detta i syfte att säkerställa att det totala uttaget inte äventyrar artens gynnsamma bevarandestatus nationellt sett.

Annan lämplig lösning

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Utöver licensjakt arbetar länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Detta är dock inte tillräckligt och för att begränsa skador, därav bedömer

länsstyrelsen att licensjakt utgör ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser.

Skyddsjakt

Ett alternativ till licensjakt efter lodjur, för att motverka skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt utifrån dess nuvarande kriteriestruktur ska användas som ett komplement, inte ett alternativ till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Till skillnad från licensjakt får inte syftet med skyddsjakt vara att reglera en population. Vid en skyddsjakt involveras ofta ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och lodjuret får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra ett stort antal skyddsjakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsnivå.

Förebyggande åtgärder

Andra lämpliga lösningar som provas i samband med skador är exempelvis stängsling och/eller skrämning av olika slag. Skrämning är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på lodjur som orsakar skador. Lodjuren är också mycket svåra att stänga ute från fårhagar, då de kan klättra, ta sig igenom och lätt hoppa över även höga stängsel⁹. Exempelvis är rovdjursavvisande stängsel något som provas, men att utvärdera effekten är svårt.

Förebyggande åtgärder bedöms av länsstyrelsen inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller för att förebygga att lodjur på lång sikt inte angriper tamdjur såsom får. Enligt länsstyrelsen finns det för närvarande inte någon effektiv alternativ lösning till licensjakt.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

För att förebygga och begränsa socioekonomisk påverkan, underlätta tamdjurshållningen samt främja samexistens med människor i Gävleborgs län finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt. Lodjursstammen har gynnsam bevarandestatus.

⁹ Viltskadecenter. 2004. Tamdjursstängsel och lodjur – försök i djurparker [tamdjursstängsel och lodjur.indd \(viltskadecenter.se\)](http://tamdjursstängsel.ochlodjur.indd(viltskadecenter.se))

Länsstyrelsen har förenat beslutet med villkor i syfte att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Då både skadorna och lodjursstammen är jämnt fördelad över länet gör länsstyrelsen bedömningen att licensjakt bör bedrivas i hela länet.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakten inte påverkar möjligheten för lodjurspopulationen i Sverige, mellersta rovdjursförvaltningsområdet och länet att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning är att kraven för licensjakt är uppfyllda. Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet fattas med stöd av 5 b-c, 9 b, 21, 23 c-d, 24 a, d och 49 §§ jaktförordning (1987:905), Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (Ärendenummer: NV-09859-22) samt 10 § jaktlag (1987:259). I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv samt Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4).

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till EU:s Art- och habitatdirektiv över noggrant skyddade arter beträffande vilka staterna enligt artikel 12 ska förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen. Enligt samma artikel är det förbjudet att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Lodjur får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser har införts i svensk lagstiftning genom 23 a - 29 och 31 §§ jaktförordningen. I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt.

Enligt förarbetena till svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop.

2000/01:57) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur.

I propositionen En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bland annat vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande om möjligheterna till jakt: ”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Länsstyrelsen gör i sitt beslut om licensjakt efter lodjur en samlad bedömning utifrån de regler och undantagsregler som avses i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det så kallade Art- och habitatdirektivet, vilket implementerats i den svenska jaktlagstiftningen och artskyddsförordning (2007:845). Länsstyrelsen föreskriver i sitt beslut om de villkor som ska gälla för licensjakt efter lodjur samt de villkor som framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur.

Information

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen.

Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Lodjur som är fredade tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen.

Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Länsstyrelsen upplyser om att jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle samt på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/gavleborg.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Sandra Wahlund med vilthandläggare Simon Viklund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Lathund för dig som deltar i licensjakten efter lodjur i Gävleborgs län 2026

Kopia till

1. Naturvårdsverket
2. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
3. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborgs län
4. Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet
5. Skandinaviska lodjursprojektet Skandlynx

6. Jordbruksverket

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 27 februari 2026. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 9018-2025.

Bilaga 1

Lathund för dig som deltar i licensjakten efter lodjur i Gävleborgs län 2026

Villkor för jakten

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Ansvarig jaktledare ansvarar för att alla deltagare i jakten känner till villkoren för hur jakten får bedrivas. Alla villkor står i beslutet.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Läs mer i beslutet under rubriken "Vilka får utföra jakten" om hur du går till väga.

Jaktområde, tilldelning och jakttider

Hela Gävleborgs län är ett jaktområde.

Högst 20 lodjur får fällas i länet.

Jakttid: Den 1 mars 2026 – den 31 mars 2026, eller den tidigare tidpunkt då länsstyrelsen avlyser jakten.

Lodjur får jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Återstående tilldelning

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99** (länsstyrelsens telefonsvarare).

För att få SMS om återstående tilldelning sms:ar du texten Spara Förnamn Efternamn Lodjursjakt till 073-123 95 38, eller till 0046731239538 om du har utländskt abonnemang.

Anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Anmälan ska ske snarast och inom en timme från den tidpunkt som djuret fällts eller påskjutits.

För anmälan om fällt eller påskjutet lodjur, ring: **010-225 11 99**.

Jakt med hund

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett

och samma lodjur under en och samma dag. Länsstyrelsen påminner om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta.

Fordonsanvändning

Att inför jakt söka efter spår av lodjur för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats är tillåtet. Detta undantag innebär att:

- Skjutvapen får inte medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng. Läs mer i beslutet under rubriken Söka efter spår med motordrivet fordon för ytterligare villkor.
- Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Påskjutning

Den som har påskjutit ett djur ska omgående anmäla detta till länsstyrelsen. Skytten ansvarar för att eftersök genomförs om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

- a) djuret påträffats dött,
- b) djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- c) djuret inte kan anträffas

Skytten ska tillsammans med besiktningspersonalen dokumentera skottplatsundersökning och eftersök på särskild blankett.

Besiktning av fällt lodjur

Alla fällda lodjur ska besiktas av länsstyrelsen. Besiktning sker efter överenskommelse med länsstyrelsen. På uppmaning av besiktningspersonalen ska skytten i detalj kunna redogöra för jaktens genomförande och visa skottplats/fallplats.

Vid besiktning ska skytt kunna uppvisa ID-handling, statligt jaktkort och vapenlicens.

Försäljning av skinn och kranium

Annonsering, köp, byte eller försäljning av skinn eller kranium av lodjur är förbjudet. Jordbruksverket kan meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU.